

219/1995 Sb.

ZÁKON
ze dne 26. září 1995

DEVIZOVÝ ZÁKON

ve znění: 159/2000 Sb., 362/2000 Sb., 482/2001 Sb., 126/2002 Sb., 257/2004 Sb., 354/2004 Sb., 444/2005 Sb., 254/2008 Sb., 285/2009 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ **ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ**

§ 1

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) tuzemskem území České republiky,
- b) tuzemcem fyzická osoba s trvalým pobytem¹⁾ v tuzemsku nebo právnická osoba se sídlem²⁾ v tuzemsku,
- c) cizozemcem fyzická nebo právnická osoba neuvedená v písmenu b),
- d) devizovými hodnotami peněžní prostředky v cizí měně, zahraniční cenné papíry a dále penězi ocenitelná práva a závazky od nich odvozené (dále jen "finanční deriváty"),
- e) cennými papíry listiny nebo je nahrazující zápisy, s nimiž je spojeno právo účasti na majetku nebo právo na peněžní plnění,
- f) zahraničními cennými papíry cenné papíry, jejichž emitentem je cizozemec,
- g) tuzemskými cennými papíry cenné papíry, jejichž emitentem je tuzemec,
- h) finančním úvěrem poskytnutí peněžních prostředků v české nebo v cizí měně, se kterým je spojena povinnost k jejich vrácení v peněžní formě; za finanční úvěr se považuje i peněžní půjčka, hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, finanční leasing,
- i) přímou investicí při plnění oznamovací povinnosti takové vynaložení peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových práv a jiných majetkových hodnot, jehož účelem je založení, nabytí nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce nebo tuzemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce nebo cizozemců jako osob jednajících ve shodě na podnikání v tuzemsku, a to zejména některou z těchto forem:
 1. vznik nebo získání výlučného podílu na podnikání včetně jeho rozšíření,
 2. účast v nově vzniklém nebo existujícím podnikání, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10 % podílu na základním kapitálu obchodní společnosti nebo družstva nebo nejméně 10 % podílu

¹⁾ Zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů.

Zákon č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění zákona č. 190/1994 Sb.

²⁾ § 2 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

na vlastním kapitálu společnosti nebo nejméně 10 % hlasovacích práv nebo jiný podíl na podnikání společnosti přesahující 10 %,

3. další poskytnutí nebo přijetí finančních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných majetkových hodnot nebo práv v rámci ekonomických vztahů založených přímou investicí,

4. finanční úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku nebo s výkonem účinného vlivu na řízení podniku,

5. užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice zisku),

j) devizovými orgány Ministerstvo financí a Česká národní banka^{*},

k) devizovým místem

1. banka nebo spořitelni a úvěrní družstvo se sídlem v tuzemsku, pobočka zahraniční banky, platební instituce, pobočka zahraniční platební instituce nebo poskytovatel platebních služeb malého rozsahu, které jsou v rozsahu bankovní licence nebo povolení podle zvláštního právního předpisu³⁾ oprávněny provádět platební styk⁴⁾ ve vztahu k zahraničí, směnářskou činnost nebo bezhotovostní obchody s cizí měnou,

2. osoba oprávněná vykonávat směnářskou činnost na základě registrace, nebo

3. osoba oprávněná k poskytování platebních služeb ve vztahu k zahraničí na základě principu jednotné licence,

l) směnářskou činností poskytování služeb třetím osobám, jejichž předmětem je nákup nebo prodej bankovek, mincí nebo šeků v cizí nebo české měně za bankovky, mince nebo šeky v jiné měně,

§ 2

Rozdělení působnosti mezi devizovými orgány

(1) Státní správu podle tohoto zákona vykonávají Ministerstvo financí a ČNB.

(2) Ministerstvo financí vykonává působnost podle tohoto zákona vůči organizačním složkám státu, územním samosprávným celkům, státním fondům a vůči všem osobám v oblasti úvěrů poskytovaných nebo přijímaných Českou republikou.

(3) ČNB vykonává působnost podle tohoto zákona vůči ostatním tuzemcům a vůči cizozemcům.

§ 3

Registrace ke směnářské činnosti

(1) Nabízet nebo provádět směnářskou činnost jako podnikání může pouze fyzická nebo právnická osoba, která byla k této činnosti předem registrována ČNB⁵⁾.

^{*} dále v textu jen „ČNB“

³⁾ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

⁴⁾ § 1 odst. 3 písm. c) zákona č. 21/1992 Sb.

§ 3 odst. 1 písm. d) zákona č. 87/1995 Sb.

⁵⁾ Čl. 36 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu.

(2) Registrace se nevyžaduje, je-li směnářská činnost vykonávána na základě bankovní nebo jednotné licence podle zákona upravujícího činnost bank⁶⁾ nebo stanoví-li tento zákon nebo zákon upravující činnost spořitelních a úvěrních družstev⁷⁾ jinak.

(3) Registraci provede ČNB na žádost osoby, která hodlá směnářskou činnost vykonávat. Provedenou registraci nelze převést na jinou osobu, ani nepřechází na právního nástupce.

(4) ČNB provede registraci fyzické osoby ke směnářské činnosti, pokud

a) žadatel dosáhl věku 18 let, je plně způsobilý k právním úkonům a bezúhonný,

b) skutečný majitel žadatele podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu⁸⁾ (dále jen „skutečný majitel“) je osobou bezúhonnou,

c) osoba, která bude řídit podnikání žadatele, je osobou bezúhonnou a má odpovídající vzdělání ve smyslu § 3d odst. 3.

(5) ČNB provede registraci právnické osoby ke směnářské činnosti, pokud

a) osoba, která je společníkem žadatele, statutárním orgánem žadatele, členem statutárního orgánu žadatele, a skutečný majitel žadatele jsou osobami bezúhonnými ve smyslu § 3d odst. 1,

b) osoba, která bude řídit podnikání žadatele, je osobou bezúhonnou a má odpovídající vzdělání ve smyslu § 3d odst. 3.

(6) Žádost o registraci ke směnářské činnosti lze podat pouze na předepsaném tiskopise. Vzory tiskopisů a obsah jejich příloh stanoví prováděcí právní předpis.

§ 3a

zrušen

§ 3b

zrušen

§ 3c

zrušen

§ 3d

nadpis vypuštěn

(1) Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin

⁶⁾ Zákon č. 21/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁾ Zákon č. 87/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

a) spáchaný úmyslně, nebo

b) spáchaný z nedbalosti, jehož skutková podstata souvisí s předmětem zamýšleného podnikání, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena⁹⁾.

(2) Odpovídajícím vzděláním se pro účely tohoto zákona rozumí takové vzdělání, včetně dostatečné praxe, které umožňuje provádět registrovanou činnost a plnit povinnosti spojené s jejím prováděním. Ukončené střední vzdělání¹⁰⁾ se za odpovídající vzdělání považuje vždy. Za dostatečnou praxi se považuje pracovní zkušenost s činností registrovanou podle tohoto zákona, a to nejméně v délce 6 měsíců. Při uznávání odborné kvalifikace oprávněných osob se postupuje podle zákona o uznávání odborné kvalifikace¹¹⁾.

(3) ČNB vede seznam udělených registrací ke směnářenské činnosti a zveřejňuje jej i způsobem umožňujícím dálkový přístup; seznam obsahuje tyto údaje:

a) číslo registrace a dobu, na kterou se uděluje,

b) u podnikající fyzické osoby její jméno, popřípadě jména, a příjmení, obchodní firmu, místo podnikání a identifikační číslo,

c) u právnické osoby obchodní firmu nebo název, sídlo nebo místo podnikání a identifikační číslo.

nadpis vypuštěn

§ 3e

Devizové místo, které bylo registrováno ke směnářenské činnosti, je při výkonu této činnosti povinno

a) informovat bez zbytečného odkladu ČNB o každé změně údajů uvedených v žádosti o registraci nebo v jejích přílohách,

b) vykonávat nákup a prodej cizí měny pouze v provozovnách předem evidovaných ČNB,

c) zajistit, aby směnářská činnost byla vykonávána pouze osobami, které jsou držiteli osvědčení o absolvování odborného kurzu o rozpoznávání platidel podezřelých z padělání nebo pozměňování, vydaného ČNB nebo osobou jí k tomu pověřenou; ustanovení zvláštního právního předpisu o uznávání odborné kvalifikace tím nejsou dotčena,

d) opatřit si, aktualizovat a užívat soubor informací v tištěné nebo elektronické podobě s vyobrazením a popisem platných platidel v měnách, které devizové místo nakupuje a prodává, a informacemi o jejich vydání, platnosti a lhůtě výměny,

e) informovat klienty zřetelně a jednoznačně o podmínkách nákupu a prodeje cizí měny, používaných nákupních a prodejních kurzech a cenách poskytovaných služeb; bližší podmínky pro informování klientů stanoví prováděcí právní předpis,

⁹⁾ Například § 69 a 70 trestního zákona, § 363 a násl. trestního řádu.

¹⁰⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

f) provádět nákup a prodej cizí měny podle nákupního nebo prodejního kurzu uvedeného v kurzovním lístku devizového místa; podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis,

g) nepoužívat při propagaci svých služeb nesprávné nebo neúplné informace,

h) vykazovat ČNB údaje o množství nakoupených a prodaných cizích měn v souladu s vyhláškou ČNB.

§ 3f
zrušen
§ 3g
zrušen

§ 3h

(1) Devizové místo, které není bankou, pobočkou zahraniční banky, spořitelním a úvěrním družstvem, platební institucí, pobočkou zahraniční platební instituce nebo poskytovatelem platebních služeb malého rozsahu, může provádět směnářenskou činnost pouze v provozovnách, které byly k tomuto účelu předem zaevidovány ČNB; za provozovnu se pro účely tohoto zákona považují také směnářenské automaty.

(2) Evidenci provozovny k výkonu registrované činnosti ČNB provede na základě doložení

a) adresy provozovny,

b) právního titulu užívání provozovny,

c) kolaudačního souhlasu^{11a)}, pokud provozovna kolaudačnímu souhlasu podléhá.

(3) Devizové místo je povinno bez zbytečného odkladu oznámit ČNB změnu či zrušení evidované provozovny. Evidenci provozovny ČNB změní či zruší na základě tohoto oznámení devizového místa. Evidenci provozovny může ČNB zrušit také tehdy, pokud zjistí, že devizové místo v evidované provozovně nevykonává registrovanou činnost po dobu delší než 12 měsíců.

(4) Nesdělí-li ČNB žadateli o provedení, změnu či zrušení evidence provozovny do 30 kalendářních dnů ode dne podání žádosti, že se žádost zamítá, platí, že se žádosti vyhovuje.

ČÁST DRUHÁ

PRÁVA A POVINNOSTI TUZEMCŮ A CIZOZEMCŮ

§ 4

Práva tuzemců a cizozemců

(1) Tuzemec se může smluvně zavazovat vůči cizozemci a plnit závazky z těchto vztahů v české nebo v cizí měně, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Tuzemec může nabývat devizové hodnoty, nabývat majetek v zahraničí a dovážet a vyvážet českou i cizí měnu, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

^{11a)} Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

(3) Cizozemec může v tuzemsku nakupovat peněžní prostředky v cizí měně za českou měnu a naopak, nabývat ostatní devizové hodnoty, nabývat nemovitosti, dovážet a vyvážet českou i cizí měnu, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

§ 5

Oznamovací povinnost

(1) Tuzemec je povinen oznámit za účelem sestavení platební bilance České republiky, v souladu se závazky vyplývajícími z jejího členství v mezinárodních organizacích, skutečnosti týkající se

a) peněžních pohledávek a závazků vůči tuzemcům v zahraničí a vůči cizozemcům,

b) přímých investic, finančních úvěrů, cenných papírů a s nimi souvisejících inkas a úhrad vůči tuzemcům v zahraničí a vůči cizozemcům, operací na finančním trhu, včetně operací prováděných prostřednictvím cizozemců,

c) zřízení a stavu účtů nebo jiných forem vkladů v zahraničí, včetně svěřeni peněžních prostředků k uložení na účet v zahraničí,

a to v rozsahu, za období, ve lhůtách a způsobem stanoveným vyhláškou ČNB nebo na vyžádání devizového orgánu.

(2) Tuzemec je povinen, kromě skutečností uvedených v odstavci 1, oznámit na vyžádání devizového orgánu skutečnosti týkající se transakcí spojených se zahraničním obchodem.

(3) Cizozemec, který podniká v tuzemsku, je povinen plnit oznamovací povinnost podle odstavců 1 a 2, pokud oznamované skutečnosti souvisejí s jeho podnikáním v tuzemsku.

(4) Centrální depozitář a jiné osoby oprávněné k vedení evidence investičních nástrojů, pokud za ně tuto povinnost neplní centrální depozitář, a dále obchodníci s cennými papíry jsou povinni na vyžádání ČNB oznámit souhrnné údaje týkající se cenných papírů, které evidují nebo mají v úschově, správě nebo které jsou u nich uloženy, a to v členění podle země sídla nebo bydliště vlastníka, země sídla nebo bydliště emitenta, druhu cenného papíru, jeho případné splatnosti, odvětvové klasifikace ekonomických činností^{7a)} emitenta cenného papíru a u zahraničních cenných papírů i podle odvětvové klasifikace ekonomických činností vlastníka cenného papíru.

(5) Oznamovací povinnost podle odstavců 1 až 4 se plní vůči devizovému orgánu přímo nebo, pokud tak stanoví vyhláška ČNB, prostřednictvím devizového místa.

(6) Devizová místa, jejichž prostřednictvím se oznamovací povinnost plní, jsou povinna předat oznamované skutečnosti devizovému orgánu způsobem stanoveným vyhláškou ČNB.

(7) Devizová místa jsou povinna nakládat s informacemi získanými v rámci plnění oznamovací povinnosti tak, aby bylo zamezeno jejich zneužití.

§ 6

zrušen

^{7a)} Opatření k zavedení Odvětvové klasifikace ekonomických činností, vyhlášené v částce 77/1993 Sb.
Opatření o aktualizaci Odvětvové klasifikace ekonomických činností, vyhlášené v částce 83/1995 Sb.
Opatření o aktualizaci Odvětvové klasifikace ekonomických činností, vyhlášené v částce 80/1998 Sb.

§ 7

Jiné povinnosti

(1) Tuzemci a cizozemci jsou povinni předkládat devizovému místu zvláštní povolení (§ 32 odst. 1 a 2), jestliže se podle tohoto zákona vyžaduje, a na vyžádání doklady prokazující účel požadované úhrady.

(2) Tuzemci a cizozemci jsou povinni na výzvu devizového místa označit účel úhrady došlé ze zahraničí v případě, že není účel uveden.

§ 8

Práva a povinnosti devizových míst

(1) Devizové místo je povinno vyžadovat před provedením příslušné úhrady předložení zvláštního povolení (§ 32 odst. 1 a 2), jestliže se podle tohoto zákona vyžaduje.

(2) Devizové místo je oprávněno vyžadovat před provedením příslušné úhrady předložení dokladů prokazujících účel požadované úhrady.

(3) Devizové místo je oprávněno vyzvat příjemce úhrady ze zahraničí k označení jejího účelu v případě, že tento účel není uveden.

(4) Devizové místo je povinno vykonávat svou činnost v souladu s devizovým zákonem, právními předpisy vydanými k jeho provedení, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a které vztahy upravené tímto zákonem upravují jinak než tento zákon, a zvláštními povoleními (§ 32 odst. 1 a 2) (dále jen "devizové předpisy").

(5) Devizové místo je povinno bez zbytečného odkladu oznámit příslušnému devizovému orgánu zjištěná porušení devizových předpisů nebo podezření z jejich porušení.

§ 9

zrušen

§ 10

zrušen

§ 11

zrušen

§ 12

zrušen

§ 13

zrušen

§ 14

zrušen

§ 15

zrušen

§ 16

zrušen

§ 17

Nabývání nemovitostí v tuzemsku

(1) Pozemky, které tvoří zemědělský půdní fond nebo do něj náleží,¹⁰⁾ a pozemky určené k plnění funkcí lesa¹¹⁾ (dále jen "zemědělský pozemek") mohou nabývat

a) tuzemci, s výjimkou osob uvedených v písmenu c),

b) cizozemci s českým státním občanstvím,

c) cizozemci s průkazem o povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu Evropských společenství,¹²⁾ pokud jsou evidováni v evidenci zemědělských podnikatelů u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností v tuzemsku podle zvláštního zákona,¹³⁾ a jejichž trvalý pobyt je alespoň 3 roky,

d) ostatní cizozemci pouze

1. děděním,

2. pro diplomatické zastoupení státu za podmínky vzájemnosti,

3. do společného jmění manželů, z nichž pouze jeden je českým státním občanem nebo tuzemcem,

4. od příbuzného v řadě přímé, sourozence nebo manžela,

5. výměnou za jiný zemědělský pozemek v tuzemsku, jehož cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu^{13a)} nepřevyšuje cenu původního zemědělského pozemku zjištěnou podle zvláštního právního předpisu,^{13a)}

6. na základě předkupního práva z titulu podílového spoluvlastnictví,

7. jde-li o zemědělský pozemek, který tvoří jeden funkční celek s nemovitou stavbou v jejich vlastnictví, nebo

8. pokud tak výslovně stanoví zvláštní zákon.^{13b)}

(2) Další, v odstavci 1 neuvedené nemovitosti, mohou nabývat

a) tuzemci,

¹²⁾ Hlava IVa díly 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 217/2002 Sb. a zákona č. 222/2003 Sb.

¹³⁾ § 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 85/2004 Sb.

^{13a)} Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění zákona č. 121/2000 Sb.

^{13b)} Například zákon č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 427/1990 Sb., o převezech vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.

- b) cizozemci s českým státním občanstvím,
- c) cizozemci s průkazem o povolení k pobytu pro státního příslušníka členského státu Evropských společenství,¹²⁾
- d) cizozemci - právnické osoby, které umístí v tuzemsku podnik nebo organizační složku podniku a jsou oprávněny v tuzemsku podnikat,^{13c)}
- e) ostatní cizozemci pouze
1. děděním,
 2. pro diplomatické zastoupení státu za podmínky vzájemnosti,
 3. do společného jmění manželů, z nichž pouze jeden je českým státním občanem nebo tuzemcem,
 4. od příbuzného v řadě přímé, sourozence nebo manžela,
 5. výměnou za jinou nemovitost v tuzemsku, jejíž cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu^{13a)} nepřevyšuje cenu původní nemovitosti zjištěnou podle zvláštního právního předpisu,^{13a)}
 6. na základě předkupního práva z titulu podílového spoluvlastnictví,
 7. výstavbou na vlastním pozemku,
 8. jde-li o pozemek, který tvoří jeden funkční celek s nemovitou stavbou v jejich vlastnictví, nebo
 9. pokud tak výslovně stanoví zvláštní zákon.^{13b)}

§ 18

zrušen

§ 19

zrušen

ČÁST TŘETÍ

DEVIZOVÁ KONTROLA

§ 20

Kontrolní orgány

(1) Devizový orgán v rámci své působnosti kontroluje dodržování devizových předpisů. V této souvislosti je oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost kontrolovaných osob, a to zejména předložení požadovaných dokladů a vysvětlení.

(2) Při provádění devizové kontroly na místě se vztahy mezi devizovým orgánem a kontrolovanými osobami řídí základními pravidly kontrolní činnosti stanovenými zvláštním zákonem,¹⁴⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 21

Povinnosti kontrolovaných osob

Kontrolované osoby jsou povinny v souvislosti s devizovou kontrolou poskytnout devizovému orgánu potřebnou součinnost.

^{13c)} § 21 obchodního zákoníku.

¹⁴⁾ Část třetí zákona ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

§ 22

Postup devizových orgánů při zjištění porušení devizových předpisů

(1) Zjistí-li devizový orgán, že osoba porušila devizové předpisy, může této osobě

- a) uložit opatření k nápravě zjištěných nedostatků a za tím účelem stanovit lhůtu k odstranění těchto nedostatků,
- b) pozastavit činnost, která je v rozporu s devizovými předpisy,
- c) zakázat činnost, která je v rozporu s devizovými předpisy,
- d) zrušit registraci nebo zvláštní povolení,
- e) uložit peněžitou pokutu.

(2) Za porušení devizových předpisů se považuje i překročení rozsahu povolení a nedodržení podmínek stanovených v registraci nebo ve zvláštním povolení (§ 32 odst. 1 a 2).

(3) Osoba, které bylo uloženo opatření podle odstavce 1 písm. a), je povinna informovat devizový orgán o způsobu odstranění zjištěných nedostatků, a to ve lhůtě stanovené devizovým orgánem.

(4) V rozhodnutí o pozastavení činnosti podle odstavce 1 písm. b) devizový orgán stanoví dobu a rozsah pozastavení činnosti.

(5) Účastníkem řízení podle odstavce 1 písm. b) až e) je pouze osoba podezřelá z porušení devizových předpisů.

nadpis vypuštěn

§ 23

zrušen

§ 24

Zrušení registrace

(1) ČNB může zrušit registraci, pokud

- a) byla provedena na základě nepravdivých nebo neúplných údajů,
- b) došlo k podstatné změně skutečností, na jejichž základě byla provedena, zejména pokud devizové místo již nesplňuje podmínky provedení registrace stanovené v § 3 odst. 4 a 6, nebo
- c) držitel registrace opakovaně nebo závažným způsobem porušuje devizové předpisy.

(2) ČNB zruší registraci na žádost jejího držitele.

§ 24a

Registrace zaniká též dnem, kdy došlo k úmrtí fyzické osoby nebo zrušení právnické osoby.

Správní delikty

§ 25

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 1 a 2 nabízí nebo provádí směnářskou činnost bez registrace nebo v rozporu s ní,
- b) jako tuzemec nesplní oznamovací povinnost podle § 5 odst. 1 nebo 2,
- c) jako cizozemec, který podniká v tuzemsku, nesplní oznamovací povinnost podle § 5 odst. 3,
- d) jako tuzemec nebo cizozemec
 1. nepředloží devizovému místu zvláštní povolení podle § 7 odst. 2, nebo
 2. neoznačí účel úhrady došlé ze zahraničí podle § 7 odst. 3,
- e) nesplní informační povinnost podle § 22 odst. 3,
- f) nesplní depozitní povinnost podle § 31a odst. 1,
- g) v rozporu s § 31a odst. 3 po dobu trvání depozitní povinnosti volně nakládá s peněžními prostředky uloženými na zvláštním účtu nebo převede své právo na jejich výplatu na jinou osobu,
- h) poruší zákaz podle § 32 odst. 1 nebo 2, nebo
- i) jako provozovatel hromadného informačního prostředku v rozporu s § 32 odst. 5 neuveřejní informaci o vyhlášení nouzového stavu v devizovém hospodářství.

(2) Centrální depozitář, jiné osoby oprávněné k vedení evidence investičních nástrojů nebo obchodník s cennými papíry se dopustí správního deliktu tím, že nesplní oznamovací povinnost podle § 5 odst. 4.

(3) Za správní delikt se uloží pokuta do

- a) 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b) až e) nebo podle odstavce 2,
- b) 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a),
- c) 20 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. g), h) nebo i),
- d) 0,3 % částky povinného depozita za každý kalendářní den neplnění depozitní povinnosti, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. f).

§ 26

(1) Devizové místo se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 3h odst. 1 provádí směnářenskou činnost na jiném místě než v provozovně evidované ČNB,
- b) neoznámí změnu či zrušení provozovny podle § 3h odst. 4,
- c) nepředá jemu oznámenou skutečnost devizovému orgánu podle § 5 odst. 6,
- d) nakládá s informacemi získanými v rámci plnění oznamovací povinnosti v rozporu s § 5 odst. 7,
- e) nevyžádá povolení před provedením úhrady podle § 8 odst. 1, nebo
- f) neoznámí zjištěná porušení devizových předpisů nebo podezření z jejich porušení podle § 8 odst. 5.

(2) Devizové místo oprávněné k nákupu a prodeji cizí měny v hotovosti se dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost stanovenou mu pro výkon směnářenské činnosti v § 3e.

(3) Za správní delikt se uloží pokuta do

- a) 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) až f),
- b) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a) nebo b) nebo odstavce 2.

§ 27

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 3 odst. 1 a 2 nabízí nebo provádí směnářenskou činnost bez registrace nebo v rozporu s ní,
- b) jako tuzemec nesplní oznamovací povinnost podle § 5 odst. 1 nebo 2,
- c) jako tuzemec nebo cizozemec
 1. nepředloží devizovému místu zvláštní povolení podle § 7 odst. 2, nebo
 2. neoznačí účel úhrady došlé ze zahraničí podle § 7 odst. 3,
- d) nesplní informační povinnost podle § 22 odst. 3,
- e) nesplní depozitní povinnost podle § 31a odst. 1,
- f) v rozporu s § 31a odst. 3 po dobu trvání depozitní povinnosti volně nakládá s peněžními prostředky uloženými na zvláštním účtu nebo převede své právo na jejich výplatu na jinou osobu,
- g) poruší zákaz podle § 32 odst. 1 nebo 2, nebo
- h) jako provozovatel hromadného informačního prostředku v rozporu s § 32 odst. 5 neuveřejní informaci o vyhlášení nouzového stavu v devizovém hospodářství.

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), c) nebo d),

- b) 5 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a),
- c) 20 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. f), g) nebo h),
- d) 0,3 % částky povinného depozita za každý kalendářní den neplnění depozitní povinnosti, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. e).

§ 28

(1) Právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává ČNB.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(6) Pokuty vybírá orgán, který je uložil, a vymáhá celní úřad. Uložená pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(7) Náhrady nákladů řízení za porušení povinností podle tohoto zákona jsou příjmem rozpočtu ČNB a jsou splatné do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejich uložení nabylo právní moci. Náklady řízení vybírá v době jejich splatnosti ČNB.

ČÁST ČTVRTÁ

zrušena

§ 29

zrušen

ČÁST PÁTÁ

SPOLEČNÁ, ZMOCŇOVACÍ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 30

Rozklad podaný proti rozhodnutí podle § 22 odst. 1 písm. b), c) nebo d) nemá odkladný účinek.“.

§ 30a

Zmocňovací ustanovení

ČNB stanoví vyhláškou

- a) vzory tiskopisů žádosti o registraci ke směnářenské činnosti a obsah jejich příloh,
- b) způsob informování klientů devizových míst,
- c) rozsah, období, způsob, lhůty plnění a strukturu údajů vykazovaných o množství hotovostně nakoupených a prodaných cizích měn,
- d) rozsah, období, lhůty a způsob plnění oznamovací povinnosti podle § 5.

§ 31

Vztah k mezinárodním smlouvám

Ustanovení tohoto zákona se použijí, jen pokud nestanoví něco jiného mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

Opatření při vážných hospodářských a finančních poruchách

§ 31a

Depozitní povinnost

(1) Depozitní povinnost je povinnost osob držet po určitou dobu na zvláštním účtu u banky v tuzemsku stanovené procento objemu peněžních prostředků

- a) z mezibankovních depozit zahraničních bank u bank v tuzemsku,
- b) z depozit cizozemců, kteří nejsou bankou, u bank v tuzemsku,
- c) z finančních úvěrů přijatých tuzemcem od cizozemce,
- d) získaných z vydání tuzemských dluhopisů a ostatních tuzemských cenných papírů vydaných v zahraničí, se kterými je spojeno právo na peněžní plnění.

(2) Depozitní povinnost lze uložit pouze při nepříznivém vývoji platební bilance, kdy v důsledku přetrvávajícího nadměrného přílivu kapitálu hrozí prohloubení celkové nerovnováhy, které by mohlo vést k vážným hospodářským a finančním poruchám a k ohrožení stability měny a které není možné účinně odvrátit běžnými nástroji měnové politiky.

(3) Po dobu trvání depozitní povinnosti nemohou osoby, na něž se depozitní povinnost vztahuje, volně nakládat s peněžními prostředky uloženými na zvláštním účtu a nemohou převést své právo na jejich výplatu na jinou osobu.

(4) ČNB a Ministerstvo financí stanoví vyhláškou rozsah a dobu trvání depozitní povinnosti, osoby, které jsou z depozitní povinnosti vyňaty, a banku, u které je veden zvláštní účet.

§ 32

Nouzový stav v devizovém hospodářství

(1) V době nouzového stavu v devizovém hospodářství, je-li bezprostředně a vážně ohrožena platební schopnost vůči zahraničí, je zakázáno:

a) nabývat devizové hodnoty za českou měnu,

b) provádět veškeré úhrady z tuzemska do zahraničí, včetně převodů peněžních prostředků mezi bankami a jejich pobočkami,

c) ukládat peněžní prostředky na účtech v zahraničí, není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení.

(2) V době nouzového stavu v devizovém hospodářství, je-li bezprostředně a vážně ohrožena vnitřní měnová rovnováha České republiky, je zakázáno:

a) prodávat tuzemské cenné papíry cizozemcům,

b) přijímat finanční úvěry od cizozemců,

c) zřizovat v tuzemsku účty cizozemcům a ukládat peněžní prostředky na účty cizozemců,

d) převádět peněžní prostředky ze zahraničí do tuzemska mezi bankami a jejich pobočkami, není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení.

(3) Nouzový stav v devizovém hospodářství může vyhlásit vláda při nepříznivém vývoji platební bilance, který bezprostředně a vážně ohrožuje platební schopnost vůči zahraničí nebo vnitřní měnovou rovnováhu České republiky. Nouzový stav v devizovém hospodářství nastává dnem, v němž jej vláda vyhlásí oznámením v hromadných sdělovacích prostředcích, a končí dnem stanoveným vládou při jeho vyhlášení, nejdéle však uplynutím tří měsíců ode dne jeho oznámení v hromadných sdělovacích prostředcích.

(4) Vláda při vyhlášení nouzového stavu v devizovém hospodářství současně uvede, zda jde o nouzový stav v devizovém hospodářství, na který se vztahují zákazy uvedené v odstavci 1 nebo v odstavci 2 anebo v obou těchto odstavcích.

(5) Každý, kdo provozuje hromadné informační prostředky včetně televizního a rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti vlády neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit informace o vyhlášení nouzového stavu v devizovém hospodářství.

(6) Devizový orgán vydá pro dobu nouzového stavu v devizovém hospodářství zvláštní povolení podle odstavců 1 a 2 pouze z důvodu ohrožení života a zdraví osob, obrany a bezpečnosti státu a chodu jeho diplomatických služeb a pro operace, které povedou k prokazatelnému zlepšení stavu platební bilance. Zvláštní povolení se nevyžaduje, je-li účastníkem devizově právního vztahu Česká republika nebo ČNB.

§ 33

Přechodná ustanovení

(1) Devizové povolení udělené podle dosavadního devizového zákona¹⁹⁾ se považuje za devizové povolení podle tohoto zákona, jestliže se podle jeho ustanovení i nadále vyžaduje.

¹⁹⁾ Zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Osoby uvedené v § 1 písm. m) bodu 2 nebo 3, které vykonávají činnost na základě devizového povolení podle dosavadního devizového zákona, musí požádat devizový orgán o vydání devizové licence podle tohoto zákona nejpozději do jednoho roku od nabytí jeho účinnosti, jinak devizové povolení nebo oprávnění k výkonu činnosti uplynutím této doby zaniká.

(3) Řízení zahájená ve věci nedovolených jednání podle dosavadních předpisů, která nejsou nedovoleným jednáním podle tohoto zákona, se dnem účinnosti tohoto zákona zastavují.

(4) Jednání uskutečněná v rozporu s dosavadním devizovým zákonem, která jsou nedovolená i podle tohoto zákona, se postihují podle dosavadních předpisů s výjimkou uvedenou v odstavci 5. Řízení o těchto jednáních zahájená před účinností tohoto zákona se ukončí podle dosavadních předpisů, s výjimkou uvedenou v odstavci 5.

(5) Osoby, které se podle dosavadního devizového zákona dopustily devizového přestupku, nelze po účinnosti tohoto zákona postihnout. Řízení ve věci devizových přestupků podle dosavadního zákona, která nebyla ukončena pravomocným rozhodnutím, se dnem účinnosti tohoto zákona zastavují.

§ 34

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. zákon č. 528/1990 Sb., devizový zákon, ve znění zákona č. 228/1992 Sb., zákona č. 264/1992 Sb. a zákona č. 82/1995 Sb.,

2. vyhláška Federálního ministerstva financí a Státní banky československé č. 303/1992 Sb., kterou se provádí devizový zákon, ve znění vyhlášky č. 169/1994 Sb.,

3. opatření ČNB č. 282/1993 Sb., kterým se stanoví podmínky pro některé obchody s devizovými hodnotami, prováděné bankami,

4. opatření Státní banky československé, kterým se stanoví postup devizových tuzemců - právnických osob v případě přijetí platby v devizových prostředcích v hotovosti v oblasti operativní evidence a výkaznictví, vyhlášené v částce 103/1992 Sb.

§ 35

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. října 1995.

Přechodné ustanovení - zákon č. 254/2008 Sb., čl. XXII

1. Koncese pro směnářenskou činnost a devizové licence k prodeji cizí měny v hotovosti vydané podle dosavadních právních předpisů pozbyvají platnosti uplynutím lhůty 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nebyla-li v této lhůtě podána ČNB žádost o registraci ke směnářenské činnosti podle § 3 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne vydání rozhodnutí o registraci ke směnářenské činnosti podle § 3 zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, postupují držitelé koncesí pro směnářenskou činnost a podléhají devizové kontrole podle dosavadních právních předpisů. Nabytím právní moci rozhodnutí o registraci směnářenské činnosti zaniká koncese pro směnářenskou činnost vydaná podle dosavadních právních předpisů. ČNB v přechodném období informuje živnostenské úřady o provedených registracích držitelů koncesních listin ke směnářenské činnosti.

2. Držitelé devizových licencí, vydaných ČNB podle dosavadních právních předpisů, ve lhůtě do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, prokáží ČNB, že skuteční majitelé a osoby, které řídí podnikání devizového místa, jsou způsobilé a bezúhonné osoby ve smyslu § 3d zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Devizová místa, kterým byla vydána devizová licence k poskytování peněžních služeb podle dosavadních právních předpisů, zajistí ve lhůtě 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, aby tuto činnost vykonávaly pouze osoby, které mají osvědčení podle § 3g odst. 2 písm. c) zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Na osvědčení o absolvování odborného kurzu o rozpoznávání platidel podezřelých z padělání nebo pozměňování, vydaná ČNB podle § 4 odst. 2 písm. g) vyhlášky č. 434/2002 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o udělení devizové licence, předpoklady a podmínky pro provádění některých obchodů s devizovými hodnotami a postup pro nakládání s padělanými nebo pozměněnými prostředky, se pohlíží jako na osvědčení vyžadovaná podle § 3e písm. c) a podle § 3g odst. 2 písm. c) zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Devizové licence ke směně cizí měny za herní měnu a směně výher v cizí měně za jinou měnu při provozování sázkových her v kasinu dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pozbyvají platnosti.

6. Provozovny schválené ČNB k výkonu směnářenské činnosti podle dosavadních právních předpisů se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považují za provozovny evidované ČNB.

7. Řízení o porušení devizových předpisů zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů; je-li to pro osobu, která porušila devizové předpisy příznivější, dokončí se podle zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Řízení o udělení devizové licence zahájená podle dosavadních právních předpisů se dokončí podle zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Lhůty řízení, jejichž běh začal přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, běží ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona znovu.

9. Banka, která ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona má v bankovní licenci povolenou směnářenskou činnost podle § 1 odst. 3 písm. k) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a současně obchodování na vlastní účet nebo

na účet klienta s devizovými hodnotami podle § 1 odst. 3 písm. m) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je nadále oprávněna vykonávat směnárenskou činnost podle § 1 odst. 3 písm. k) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to v rozsahu činností zahrnujících hotovostní nákup a prodej cizí měny, pokud jí tyto činnosti nebyly v bankovní licenci vyloučeny nebo omezeny rozhodnutím vydaným ČNB podle dosavadních právních předpisů.

10. Osoba, která ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona vykonává na základě devizové licence nebo vyjádření ČNB, nahrazujícího devizovou licenci, vydaných podle zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, činnost, která odpovídá poskytování investičních služeb podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu, může v této činnosti pokračovat nejdéle po dobu 9 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Po uplynutí této lhůty oprávnění k výkonu této činnosti na základě devizové licence zaniká.

Přechodné ustanovení - zákon č. 285/2009 Sb., Čl. V

Žádost o udělení devizové licence k bezhotovostním obchodům s cizí měnou nebo k poskytování peněžních služeb, o které nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona považuje za žádost o povolení k činnosti platební instituce podle zákona upravujícího platební styk, ledaže s tím žadatel do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona vysloví nesouhlas. V řízení o žádosti se dále postupuje podle zákona upravujícího platební styk.